

OIVALLUS

5

14. Ryhmät vastakkain

Sovella käsitteitä tapaukseen

Niki harrastaa cheerleadingiä ja pitää itseään varsin aloitteellisena joukkueen jäsenenä: hän ehdottaa usein pieniä muutoksia kisaohjelmaan sekä osallistuu jengi-iltojen suunnitteluun. Luokassa koulukavereiden nähden Niki ei sen sijaan koskaan viittaa tai ota esiin uusia keskustelunaiheita. Harrastusporukassa korostuu Nikin aloitteellisuus, koululuokassa taas välinpitämättömyys.

Sovella käsitteitä tapaukseen

- a) Etsi kuvauksesta esimerkit sosiaalisesta identiteetistä.
- b) Miten sisä- ja ulkoryhmä näkyvät esimerkissä?
- c) Mitä sosiaalisia kategorioita löydät kuvauksesta?
- d) Miten tilannetekijät vaikuttavat sosiaaliseen identiteettiin?

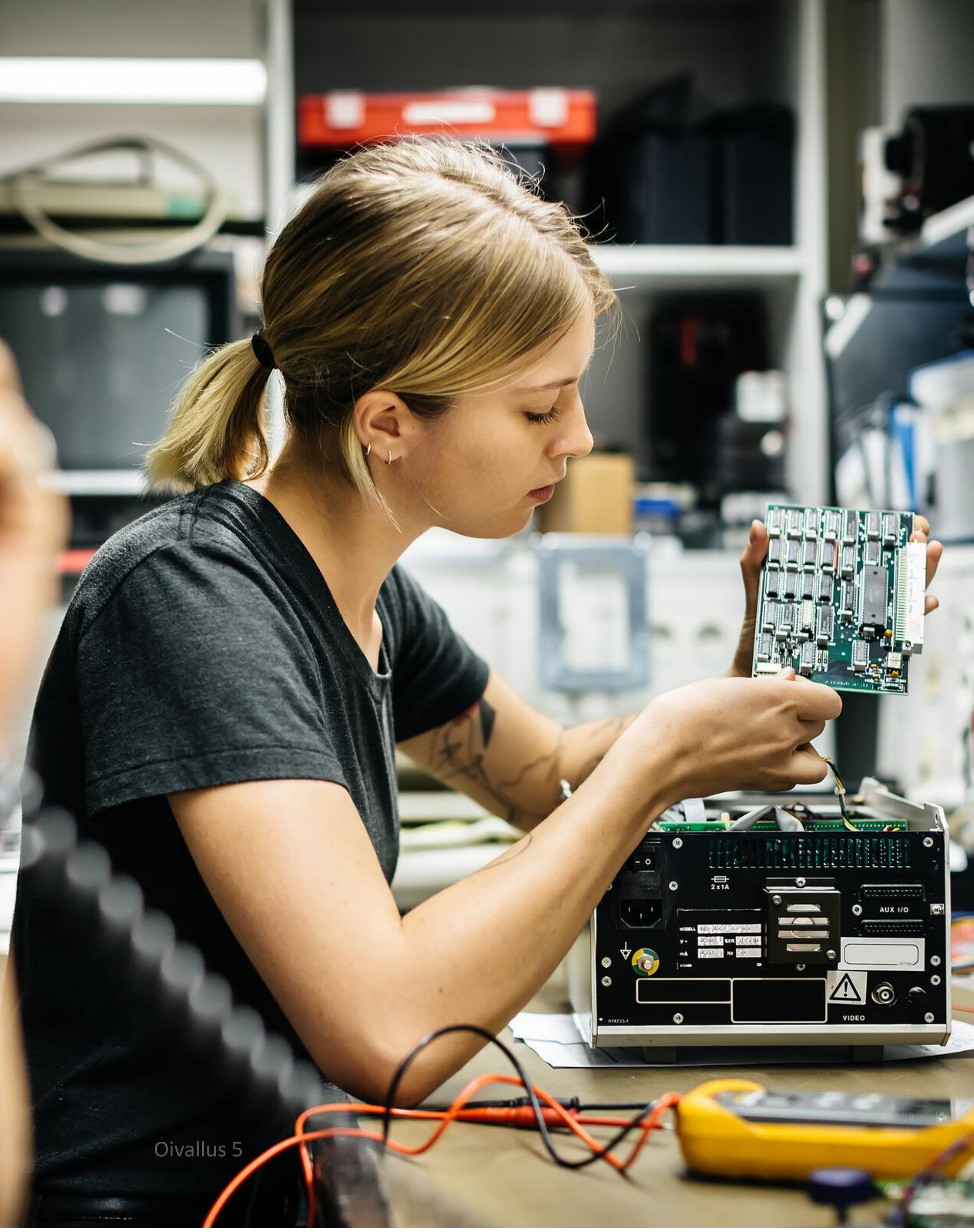
Video ryhmien muodostumisesta

Katso [video](#) ennakkoluuloista
ja ryhmien muodostumisesta.
Mitä ajatuksia video herättää?

Arvioimme ihmisiä stereotyypioiden pohjalta

- **Stereotypia** tarkoittaa oletuksia sen pohjalta, että ihminen kuuluu johonkin ryhmään.
- Stereotypiat voivat helpottaa tiedonkäsittelyämme. Ne ovat kuitenkin haitallisia, jos ne rajoittavat yksilön toimintamahdollisuuksia. Stereotypiasta voi myös muodostua **itsensä toteuttava ennuste**.
- Ennakkoluulot pohjautuvat kielteisiin stereotyyppioihin.

Stereotypiat kuvina

- a) Tutustukaa ryhmissä erilaisiin stereotypioihin siten, että haette netistä kuvia erilaisista asioista. Asioita voivat olla esimerkiksi onnellinen perhe, älykäs, työtön, lukiolainen, luova ihminen, lääkäri, lähihoitaja tai homoseksuaali. Keksikää itse lisää!
- b) Kokeilkaa hakea kuvia samoista asioista eri kielillä. Huomaatteko tuloksissa eroja?

Omaa ryhmää suositaan

- Sisäryhmää suositaan ulkoryhmän kustannuksella.
- **Realistisen konfliktin teorian** mukaan sisäryhmää suositaan varsinkin tilanteissa, joissa molemmat ryhmät tavoittelevat samoja rajallisia resursseja.
- Jos yksilö voi liittää myönteisiä mielikuvia ryhmään, johon hän samastuu, vahvistaa se todennäköisesti hänen itsetuntoaan.

Ryhmien välisiä ristiriitoja selittävät teoriat

Teoria	Miksi sisäryhmää suositaan?
realistisen konfliktin teoria	konkreettiset resurssit
sosiaalisen identiteetin teoria	myönteisen minäkuvan rakennus
suhteellisen deprivaaation teoria	toisiin ryhmiin vertailun aiheuttama puutteen kokemus
uhkateoria	uhan kokemus

Ratkaisumalleja ryhmien välisten suhteiden parantamiseen

Ratkaisu	Toimintaperiaate
dekategorisointi	yksilöllisyyden korostaminen
yhteinen sisäryhmäidentiteetti	ryhmärajojen häivyttäminen
ristiinkategorisointi	päällekkäiset ryhmäjäsenyydet
kontaktihypoteesi	eri ryhmiin kuuluvien yksilöiden myönteinen kohtaaminen

Palauta mieleen

- Selitä, mitä sosiaalisella identiteetillä tarkoitetaan.
- Miksi omaa ryhmää suositaan?
- Miten ryhmien välisiä suhteita voi parantaa?